

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Ministerie van Justitie en Veiligheid
De minister voor Rechtsbescherming
De heer drs. S. Dekker
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.inspectie-jenv.nl

Contactpersoon

contact@inspectievenj.nl

Projectnaam

Intensief toezicht inspecties
JJI's

Ons kenmerk

3600626

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 28 oktober 2021

Onderwerp Voortgangsbrief intensief toezicht inspecties JJI's

Geachte heer Dekker,

De inspecties maken zich al geruime tijd ernstig zorgen over het structurele capaciteits- en personeelstekort in de JJI's en de daaraan verbonden scholen en de negatieve gevolgen hiervan op de interne veiligheid en de kwaliteit van de taakuitvoering¹.

Op 7 juli 2021 spraken de Inspectie Justitie en Veiligheid, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspecties) hun zorgen uit over het nijpende capaciteits- en personeelstekort in de justitiële jeugdinstellingen (hierna: JJI's) en daarbij behorende scholen. Hierbij maken de inspecties zich ernstig zorgen over de gevolgen die deze tekorten hebben op de continuïteit en kwaliteit van de opvoeding, de zorg en behandeling, het onderwijs/praktijkvorming en waarborgen van de interne veiligheid voor justitiële jongeren en het personeel. Hierop volgend hebben de inspecties hun toezicht op de JJI's geïntensiveerd door de door Dienst Justitiële Inrichtingen (hierna: DJI) ingezette en getroffen maatregelen op het gebied van het capaciteits- en personeelstekort en het effect hiervan op de kwaliteit van de dagelijkse uitvoeringspraktijk nauwlettend te volgen.

Wat de inspecties grote zorgen baart is dat er sinds een aantal maanden in de door de inspecties onderzochte JJI's² met verkorte dagprogramma's wordt gewerkt. Hierbij wordt bij in ieder geval RJJ De Hunnerberg niet meer aan de minimale wettelijke eisen van de Beginselenwet Justitiële Jeugd (hierna: BJJ) voldaan³. De ernst hiervan klemt volgens de inspecties te meer omdat het ontbreekt aan perspectief dat voor het eind 2021 aan de wettelijke vereisten van de BJJ ten aanzien van het activiteitenprogramma wordt voldaan. De huidige oplossingen richten zich op de middellange c.q. lange termijn. Dit is zorgelijk op de genoemde risico's voor de justitiële jongeren en het personeel die nu in de JJI's verblijven. Tegelijkertijd constateren de inspecties dat het personeel en het management van de afzonderlijke JJI's en bijbehorende scholen hun uiterste best doen om binnen hun mogelijkheden tot de best passende

¹ Op 4 maart 2021 publiceerden de Inspectie Justitie en Veiligheid, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Inspectie van het Onderwijs het sluitstuk van een meerjarig onderzoekstraject. Zij spraken hierin onder meer hun aanhoudende zorgen uit over het structurele tekort aan plaatsen voor justitiële jongeren in de JJI's en bijbehorende scholen. Deze brief gaf de geaggregeerde bevindingen van de bezoekronde aan de vijf JJI's en hun bijbehorende scholen in de periode eind 2019 tot en met begin 2020 weer. De inspecties gaven in hun brief aan nauwlettend de ontwikkelingen op het gebied van de personele bezetting, capaciteitsdruk en passend aanbod van zorg, behandeling en onderwijs binnen haar reguliere toezicht te blijven volgen.

² Te weten FCJ Teylingereind, RJJ De Hunnerberg en RJJ Den Hey-Acker.

³ Naast de inspecties heeft de CVT van de Hunnerberg hier in haar brandbrief d.d. 15 september 2021 aandacht voor gevraagd.

oplossingen te komen, maar dat de huidige problematiek de individuele JJI's en daarbij behorende scholen overstijgt.

Inspectie Justitie en Veiligheid

De inspecties achten het van groot belang dat op de kortst mogelijke termijn randvoorwaarden worden gecreëerd waaronder de JJI's weer uitvoering kunnen geven aan de wettelijke vereisten ten aanzien van het activiteitenprogramma, en op een dusdanige manier dat dit de justitiële jongeren én het personeel ten goede komt.

Datum
28 oktober 2021

Ons kenmerk
3600626

Hieronder lichten de Inspecties hun bevindingen toe.

Bevindingen

In het kader van dit intensieve toezicht hebben de inspecties van 7 juli 2021 tot heden op periodieke basis van DJI monitorinformatie ontvangen en daarover met DJI gesprekken gevoerd. Daarnaast hebben er vervolgsbezoeken aan de Rijks JJI (hierna: RJJJ) Den Hey-Acker en het Forensisch centrum Teylingereind en aanvullende gesprekken met functionarissen van andere JJI's plaatsgevonden om de effecten van de maatregelen in de praktijk vast te stellen en hier een oordeel over te vormen. De inspecties hebben hierbij met justitiële jongeren gesproken en met medewerkers, onder wie groepsleiders, gedragswetenschappers, docenten, afdelingshoofden, bestuurders, leden van de (Centrale) Ondernemingsraad, van de Medezeggenschapsraad en van de Commissie van Toezicht.

De inspecties constateren dat DJI verschillende maatregelen inzet om het capaciteits- en personeelstekort in de JJI's aan te pakken. Om meer detentiecapaciteit te creëren is de nieuwe locatie RJJJ Horsterveen met één leefgroep voor acht justitiële jongeren sinds 27 september jl. operationeel. Daarnaast heeft DJI acties ingezet om oplossingen te bieden voor de geconstateerde arbeidsmarktproblematiek. Voor het werven van nieuw personeel zet DJI bijvoorbeeld specialistische recruiters en social mediacampagnes in en zorgt voor aangepaste arbeidsmarktcommunicatie.

De inspecties constateren echter dat ondanks de inzet en acties van DJI om de capaciteitsdruk en personeelstekorten te verbeteren, dit in de praktijk onvoldoende effect heeft. De inspecties nemen op basis van hun toezichtsactiviteiten per saldo een verslechtering van de kwaliteit van de taakuitvoering ten opzichte van 7 juli 2021 waar. Wat de inspecties grote zorgen baart is dat er binnen meerdere JJI's inmiddels gewerkt wordt met verkorte dagprogramma's. Daardoor wordt niet altijd voldaan aan het wettelijk minimum van artikel 22 van de BJJ. Dat artikel schrijft voor dat er gemeenschappelijke activiteiten of verblijf in groepen aan de justitiële jongeren moeten worden aangeboden 'gedurende tenminste 77 uur per week, waarvan tenminste 8,5 uur per dag'. Bovendien ontbreekt het vanuit DJI en de JJI's aan handelingsperspectief dat hier op korte termijn verbetering in komt.

Het management van en medewerkers in de JJI's staan structureel voor de keuze ten koste waarvan het schaarse personeel ingezet moet worden. Hierbij zien de inspecties dat personeel op de werkvloer en vestigingsdirecteuren zo goed mogelijk het belang van de justitiële jongeren voorop proberen te stellen en zich tot het uiterste inspannen om te komen tot de best passende oplossingen. Voorbeelden van keuzes die gemaakt worden zijn dat dagprogramma's ingekort worden, waarbij justitiële jongeren een vaste avond per week op hun kamer moeten verblijven en weekenddiensten worden ingezet. Ook wordt er 'half om half' gedraaid, waarbij justitiële jongeren een groot deel van de dag op hun kamer moeten verblijven en daar bijvoorbeeld ook moeten eten, zodat training van personeel of verlof van een andere justitiële jongeren door kan gaan. Het versoberde dagprogramma betekent bovendien dat de justitiële jongeren minder

uren onderwijs krijgen aangeboden. Daarnaast wordt behandeling niet altijd tijdig ingezet door wachtlijsten voor therapieën, is er een versobering van de screening bij binnenkomst en wordt hierdoor de zorgbehoefte (middels een passende intake en screening) niet altijd tijdig in kaart gebracht. Bovendien vindt schriftelijke vastlegging niet altijd of onvoldoende plaats waardoor dagrapportages, maar ook verweerschriften voor klachtenbemiddeling, niet of te laat opgesteld worden. De CvT wordt hierdoor beperkt met het uitvoeren van zijn taak. Daarbij is het trainingsaanbod voor personeel verder versoberd.

**Inspectie Justitie en
Veiligheid**

Datum
28 oktober 2021

Ons kenmerk
3600626

Al deze versoberingen beperken justitiële jongeren ernstig in hun traject van resocialisatie en leiden tot substantiële risico's voor de interne veiligheid van justitiële jongeren en het personeel en tot een hoge werkdruk en gezondheidsrisico's voor het overgebleven personeel.

De inspecties publiceren deze brief op hun websites.

Hoogachtend,
Namens de gezamenlijke Inspecties,

H.C. Faber
*Hoofdinspecteur Rechtsbescherming en
Executie*